

Saksbehandler: Arne Ranneberg Nilsen
/Karl-Oskar Nicolaisen
Tlf.:38008060/24144600

Vår dato:31.10.2014

Vår ref: 2014/1.4.4.3/ARN/KON

Deres dato:

Deres referanse:

Til Nærings-og fiskeridepartementet
postmottak@nfd.dep.no

Svar på høring «Forenkling av det norske anskaffelsesregelverket»

Viser til høringsbrev og NOU 2014:4 Enklere regler – bedre anskaffelser og ønsker med dette å svare på høringen.

I NOU 2014:4 kapittel 11 avsnitt 11.4 foreslår flertallet å stryke bestemmelsene i anskaffelsesloven § 6 og likelydende bestemmelse gitt i anskaffelsesforskriften § 3-1 åttende ledd som omhandler livssyklus kostnader, universell utforming og miljø. «§ 6: Statlige, kommunale og fylkeskommunale myndigheter og offentligrettslige organer skal under planleggingen av den enkelte anskaffelse ta hensyn til livssyklus kostnader, universell utforming og miljømessige konsekvenser av anskaffelsen.»

Stiftelsen Miljøfyrtårn og Stiftelsen Miljømerking er uenig i flertallets forslag om å stryke bestemmelsene om å ta hensyn til livssyklus kostnader, miljømessige konsekvenser, og vurderingene som ligger bak forslaget.

Offentlige sektor har i kraft av sin størrelse og at de forvalter samfunnets ressurser et særdeles ansvar for å ta samfunnsansvar. Offentlige innkjøp utgjør i dag rundt 400 milliarder kroner i året, og er med det en svært stor innkjøpsmakt. Gjennom miljøbevisste anskaffelser kan offentlige sektor vise markedet veien mot mer miljø- og klimavennlige løsninger.

Sentrale aktører mener at grønne innkjøp er en vesentlig driver i retning av konkurransedyktige virksomheter tilpasset lavutslippssamfunnet. For miljø- og klimatilpassede virksomheter kan grønne innkjøp gi betydelige konkurransefortrinn. Flertallet i utvalget mener at man bør erstatte lover og regler med «mer effektive virkemidler» hvis miljøhensyn er en ønsket politisk retning. Vi mener lover og regler er blant de mest vesentlige virkemiddel for å oppnå grønne innkjøp. Dette går tapt hvis man stryker bestemmelsene i anskaffelsesloven § 6. Ønsker man forenkling kan økt bruk av miljøsertifisering og merkeordningene bidra til dette.

I NOUen fremgår det at flertallet i utvalget «tror de fleste oppdragsgivere vil fokusere på miljø i sine anskaffelser på eget initiativ». En kartlegging av offentlige anskaffelser i perioden 2004 – 2009 (over 4600 anskaffelser gjennomgått) viser imidlertid at hele 36 prosent var helt uten miljøkrav. Dette viser at en betraktelig andel av offentlige innkjøpere ikke stiller miljøkrav på eget initiativ, og vi mener erfaring tilsier at andelen vil bli betraktelig høyere hvis dette ikke er lovpålagt. En undersøkelse gjort i en av landets største byer blant miljøsertifiserte virksomheter indikerer at 2/3 av disse ble miljøsertifisert for å styrke sin posisjon i forbindelse med offentlige anbud. Vi mener at miljøkrav bør

være en hygienefaktor i offentlige anbud og for å oppnå dette trengs flere virkemidler, ikke minst lover og regler som kanskje er det sterkeste virkemiddelet.

Flertallet peker på at det mest egnede tiltaket for å få mer miljøhensyn i anskaffelser vil være å gi konkret veiledning. Stiftelsen Miljøfyrtårn og Stiftelsen Miljømerking er helt enig i at også konkret veiledning er nødvendig. Veiledning kan for eksempel knyttes opp imot kriteriene/ kravene til etablerte og anerkjente miljøledelsessystemer og merkeordninger. Allerede i dag finnes det gjennom Svanemerket og Miljøfyrtårn tilgjengelig miljøkrav til cirka 130 ulike produktgrupper og bransjer. Ved å benytte disse kravene får innkjøpere tilgang til profesjonelt utviklede miljøkrav som holdes faglig oppdaterte gjennom åpne og transparente revisjoner. Samtidig vil en ved å benytte disse kravene unngå at innkjøpere må utvikle egne krav, og dermed effektiviseres anbudsprosessen.

Også for leverandørene vil en mer konsistent bruk av miljøsertifisering og merkeordningenes krav i offentlige innkjøp være effektiviserende. Ved at leverandørene slipper å forholde seg til stadig ulike krav minskes administrasjonsbyrden ved dokumentasjon. Allerede i dag jobber flere tusen virksomheter systematisk med miljø gjennom disse ordningene. Dette vil over tid gi et tydelig signal til markedet og bedre forutsigbarhet for miljøbevisste leverandører.

Det fremstår som flertallets vurdering er at miljøkrav er et politisk virkemiddel som kun gir gevinster på samfunnsnivå. Sentrale aktører mener imidlertid at man ved å stille miljøkrav kan gi gevinster også for virksomheten, gjennom reduksjon i miljøbelastning, kostnader og bidrag til innovasjon. Med referanse til regjeringens uttalelser på politisk toppmøte i Fremtidens byer den 21. oktober d.å. oppfattes dette også å være regjeringens politikk.

Forskning underbygger at ved å stille miljøkrav i offentlige anbud, så bidrar man til mer effektiv ressursbruk, avfallsminimering, teknologiutvikling, reduksjon av produksjonskostnader og at man unngår forurensning. Dette understøtter også av våre egne undersøkelser.

Stiftelsen Miljøfyrtårn

Stiftelsen Miljøfyrtårn er etablert av sentrale næringslivsorganisasjoner, Innovasjon Norge, KS og flere kommuner og fylkeskommuner. Miljøfyrtårn ble i starten finansiert av Miljøverndepartementet. Miljøfyrtårn er med sine 4700 sertifiserte virksomheter det mest brukte sertifikatet i Norge for virksomheter som ønsker å redusere sin miljøbelastning og dokumentere sin miljøinnsats.

Stiftelsen Miljømerking

Stiftelsen Miljømerking forvalter de to offisielle miljømerkene Svanemerket og EU ecolabel i Norge. Svanemerket er offisielle miljømerket i Norden, og ble opprettet av Nordisk Ministerråd for å gi forbrukerne og andre innkjøpere troverdig informasjon om de beste miljøvalgene på markedet. Svanemerket vurderer alle relevante miljøproblemer i hele produktets livssyklus. Det finnes i dag nesten 9000 svanemerkede varer og tjenester på det norske markedet.

Med vennlig hilsen

Morten L. Elieson

Morten Leuch Elieson
Daglig leder
Stiftelsen Miljøfyrtårn

Anita Winsnes

Anita Winsnes
Administrerende direktør
Stiftelsen Miljømerking